

Norges Miljøvernforbund
Postboks 593
5806 BERGEN

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep,
0033 Oslo

Bergen den 27. januar 2023

Høring - Konsekvensutredning for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel og utkast til beslutning om åpning av område

Norges Miljøvernforbund (NMF) er negativ til åpning av utvinning av havbunnsmineraler og ber Norge heller ta initiativ til et internasjonalt forbud.

Utvinning av mineraler på havbunnen har store implikasjoner og uante miljøkonsekvenser. Det er samtidig et signal på et verdensomspennende forbruk som er ute av kontroll og der en nå vil ta i bruk absolutt siste skanse i vår jakt på jordens siste ressurser. Mesteparten av verdens havområder er fremdeles ikke kartlagt, og risikoen for uopprettelig skade på våre marine havmiljø er større enn noensinne.

Føre-var-prinsippet må ligge absolutt og uavkortet til grunn for all håndtering av forvaltningen av havområdene og dets ressurser. Dette er også det førende prinsippet bak [FNs bærekraftsmål](#) i sin helhet, men også spesifikt [delmål 14 – Liv i havet](#). Bærekraftsmålene er ikke noe vi kan velge å overse som det passer oss, men er en signert og ratifisert arbeidsplan som forplikter verdens nasjoner, også Norge.

De valg Norge nå foretar seg vil ikke bare ha implikasjoner for de havområdene vi selv forvalter, men vil også kunne få verdensomspennende følger. Norge har gjennom en årrekke stått helt i front for å fremme internasjonale miljøstandarder og sikre verdens klimamål. Mange land ser til Norge når de selv skal avgjøre sin egen politikk. Dersom Norge åpner for utvinning av havbunnsmineraler, vil en lett kunne komme i en situasjon der andre land med mer tvilsomme miljøstandarder setter i gang gruvedrift på havbunnen med vidt gripende og uopprettelige konsekvenser.

Dersom Norge selv har åpnet for utvinning så har vi mistet vår unike posisjon til å sikre bærekraftige og miljøvennlige løsninger andre steder. Prøver vi å legge føringer på andre, er det lett å se for seg det åpenbare svaret; «men dere gjør det jo». Dette er ikke en situasjon Norge ønsker å sette seg i. Vi trenger en nasjon som kan være førende, og som kan sette internasjonale miljøkrav som sikrer havområdenes videre overlevelse og helsetilstand.

Internasjonalt moratorium mot utvinning

I stedet for å åpne for en utvinning vi absolutt ikke kjenner konsekvensene av burde Norge heller være den nasjonen som holdt igjen og viste ansvarlighet. NMF vil derfor foreslå at Norge som nasjon tar initiativet til et internasjonalt moratorium som forbyr utvinning av havbunnsmineraler innenfor en gitt tidshorisont, minimum frem til 2030.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01
Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Høringsnotatet og konsekvensutredninger

Det er til [høringen fremlagt flere konsekvensutredninger](#) fra Fiskeridirektoratet, Polarinstituttet, Havforskningsinstituttet m.fl. Felles for alle disse er at ingen av dem kjenner de totale konsekvensene eller de eksakte metodene eller standardene slik gruvedrift vil bli foretatt med. Det er i så måte et svært sviktende grunnlag for å tillate åpning av noe som kan ha store, vidt gripende, og irreversible konsekvenser. Før-var-prinsippet må være absolutt før en beslutning med slikt omfang og konsekvenser kan vurderes åpnet. Vi er absolutt ikke der på dette tidspunktet, og vi vil heller ikke kunne være der i uoverskuelig fremtid.

Hentet fra forordet på side 3 i Høringsdokumentet, sitert;

Det er i dag sterk geografisk konsentrasjon av utvinning og prosessering av viktige mineraler globalt. Slik konsentrasjon er potensielt et hinder for pålitelig og sikker tilgang til nøkkelinnsatsfaktorer for alle land. Det er stor og økende oppmerksomhet om dette i Europa, USA og verden for øvrig. Kommersiell utvinning av mineraler fra Norges havbunn kan bidra til å avhjelpe dette på sikt.

NMF reagerer på at forhold som preges av geopolitiske hensyn og maktbalanse, dvs. hvor jordressurser i dag befinner seg globalt og at det er viktig å jevne dette ut ved å ha egen produksjon. Det dannes nærmest et bilde av at andre regioner ikke vil dele sine ressurser med Norge eller vår del av verden, og at dette følgelig skal danne grunnlag for Norges behov for å se nærmere på egen sokkel. Denne argumentasjonen er ikke holdbar politisk sett. Norge er en liten spiller globalt og kan ikke uten videre ta på seg rollen som redningsbøye for Vesten på mineraler som vi har forsøkt gjøre på såkalt grønn energi ved regjeringens planer om havvind og hydrogen, planer NMF mener er fullstendig uansvarlige å effektivere.

NMF mener Konsekvensutredningene (KU) er preget av ikke konkrete nok eksempler på utvinning ifht manganskorper eller sulfider, vi tenker da på metoder, typer utstyr, logistikk. Heller ikke er det mer enn skjønnsmessige vurderinger som legges til grunn ifht miljøpåvirkning. KU er preget av stor mangel på eksakt kunnskap og spørsmålet er om norske myndigheter skal bruke mye penger og ressurser på å konkretisere dette mer nå. NMF mener det er feil prioritering og i den grad det er et behov for metaller mener NMF og at en må gjenvinne mest mulig av det som er i kretsløpet nasjonalt og globalt. Bare på kobber er mengden en kan samle inn i Norge hvert år på kasserte materialer det samme som en skulle produsere ved kobbergruve i Repparfjorden (Tall fra avfallsindustrien 2018) NMF mener alle steiner skal være snudd i fht tilgang og behov for metaller før en går videre på norsk sokkel.

Norge som en del av Europa og verden vil heller ikke være en stor forbruker av mineralene da bruken av disse som innsats i produkter for det globale marked må skje nær dette store markedet de neste generasjoner, dvs. i Asia, evt. Nord Amerika. Samtidig som Norge i den store sammenhengen er en liten aktør er det samtidig også viktig å være seg bevisst på den rolle Norge har som foregangsland i sentrale miljøspørsmål globalt. Dersom Norge tillater denne typen gruvevirksomhet hos oss selv mister vi samtidig vår posisjon til å jobbe frem og sette miljøstandarder andre steder i verden. Og med mange nasjoners tvilsomme miljøstandarder kan det fort bære utforbakke med havområdenes produksjonsevne fordi vi ikke tok tilstrekkelig hensyn da vi hadde muligheten.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

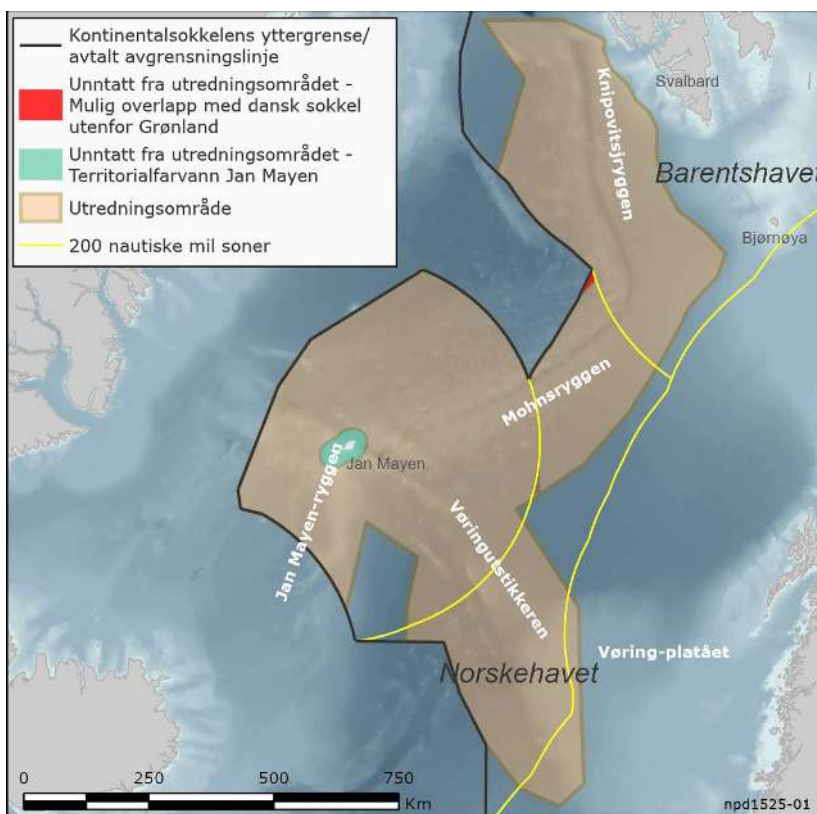
Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Utredningsområdet berører nasjonalpark og naturreservat

[Kartet som viser utredningsområdet s 31](#) viser og at Jan Mayen området og Svalbard er innenfor. Begge disse øysamfunnene sitt territorium er vernet som nasjonalpark og naturreservat med tilhørende begrensninger på inngrep og miljøbelastning. Dette er nok et argument imot å gå videre på leting/kartlegging.

Figur 3-3. Kart som viser området der de geologiske betingelsene er til stede for forekomster av polymetalliske sulfider og manganskorper. Utredningsområdet for konsekvensutredningen er markert i brunt.

4 avsnitt side 20 i KU

NMF reagerer på ordlyden i dette avsnittet; sitat;

Når det gjelder forurensning er det blant annet et mål at virksomhet i havområdene ikke skal bidra til forhøyede nivåer av forurensende stoffer, og at utslipp og bruk av kjemikalier som utgjør en alvorlig trussel mot miljøet skal reduseres kontinuerlig med mål om å stanse utslippene.

NMF oppfatter innholdet i avsnittet som en åpning for i første instans å forurense for så redusere forurensningen etter hvert. NMF mener generelt at inngrep i 2023 må skje uten såkalte "røde" løsninger på generell basis og mener uavhengig av utkomme av denne høring at skulle det gjøres leting /undersøkelse så må det totale miljøbelastning umiddelbart ikke økes men være stabil og etter hvert minkende.

Norsk sokkel allerede belastet

Store deler av norsk sokkel har siden 50 år tilbake vært belastet med olje og gass utvinning som og har satt sine spor. Vi vet det i dag finnes ukjent antall millioner m³ borekaks på sokkelen som ikke er fjernet. Videre er inngrep gjort ifht at rørledninger i stort antall er lagt i tillegg til eksisterende produksjonsheter fra Ekofisk til Barentshavet. NMF ser at oppdrettere også ønsker å bruke mer offshore løsninger, det samme vil eksempelvis også vindindustrien.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

Tlf: 55 30 67 00

5806 BERGEN

Faks: 55 30 67 01

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Org.nr. 871 351 082 MVA

Internett: www.nmf.no

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446

9255 TROMSØ

Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

NMF mener norsk sokkel og norske havområder er under sterkt press nå at vår forvaltning går langt utover det som kan anses forsvarlig. Havet er lite utforsket og vi vet alt for lite i dag til at vi kan tillate ytterligere inngrep. Førre-var-prinsippet må være absolutt før en kan fatte vedtak som innebærer en så stor risiko og alvorlighetsgrad som dette.

Utvinning av havbunnsmineraler er absolutt siste skanse

Den store tørsten etter mineraler og ressurser har ikke bremsset noe de senere årene. I stedet har forbruket økt eksponensielt og ukontrollerbart. Vi må heller forsøke å gjøre noe med det egentlige problemet, heller enn å lage nye og enda større problemer for å dekke over problemet i stedet for å løse det.

En annen ting som illustrerer de potensielle problemene med gruvedrift på havbunnen er at vi som mennesker heller ikke klarer å håndtere gruvedrift på landjorda uten å forårsake stor miljøskade, med forurensning og giftig avrenning, eller hvor vi håndterer alt graveslammet. Miljønasjonen Norge har valgt å bruke livskraftige og verdifulle fjorder som søppeldunk. Vil skal bruke naturen og miljøet, ikke forbruke og konsumere absolutt alt vi kommer over. Vi har dessverre ingen ny jordklode å hoppe over på når denne er brukt opp. Vår higen og tørst etter de siste mineraler må løses på andre måter.

En ting er å finne måter å redusere det totale forbruket, gjerne ved å finne smartere løsninger og bedre utnyttelse. Gjenvinning og sirkulærøkonomien må vi bli mye bedre på. Kan vi redusere forbruket ved reparere og gjenvinne i stedet for å kaste og lage nytt, med dertil følgende jag etter flere ressurser? Dette er spørsmål vi må stille oss før vi går løs på de absolutt siste ressursene på havbunnen.

Kan det finnes andre kilder til de mineralene vi trenger..?

Gjenbruk av materialer kan også løse et forurensningsproblem

Vi mennesker har gjennom en innbilt tilstand av overflod tilegnet oss en bruk- og kast holdning der det har vært lettere og mer lønnsomt å kaste og lage nytt enn å ta vare på ressursene. På flere områder har vi derfor gjennom en lang rekke tiår allerede kastet fra oss verdifulle materialer som kunne vært utnyttet mye bedre.

Bedre ressursutnyttelse ved utnyttelse av allerede utvunnede mineraler

Det ligger et stort potensiale i å utvinning og gjenbruk av materialer fra gamle deponier, søppelfyllinger, og dumpfelt fra forsvaret. I tillegg til å bidra til bedre ressursutnyttelse til dekking av dagens og morgendagens behov vil en samtidig også potensielt løse store uhåndterbare miljøproblemer. Gamle synder ryddes opp og gode ressurser utnyttes.

Mange av de gravene som har vært operert gjennom de siste hundre årene har kun lett etter en ting. Ofte er bergartene som har vært drevet ut inneholdt et spekter av forskjellige mineraler som har blitt liggende igjen i gruveavfallet. Har en drevet en kobbergruve, har en kun fokusert på kobberet og utvunnet dette. Gammelt gruveavfall kan være en betydelig ressurs som er mye lettere tilgjengelig enn å drive ut nytt materiale fra berget. Hvilke forekomster som ligger i allerede utvunnet gruvemateriale, er viktig å få kartlagt. Det gir lite mening i å utvinne stadig nye forekomster når vi allerede har flere lett tilgjengelige allerede. Lønnsomheten for restmineraler kan også være betydelig annerledes i dagens marked enn de var da hoved substansen ble utvunnet. Ressursutnyttelse er viktigere enn nye miljøskadelige inngrep. En annen faktor er at lett tilgjengelige mineraler gjerne kan utvinnes med betydelig lavere klimakostnader enn tilsvarende ny gruvedrift.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01
Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Behovet for mineraler og metaller

Mye av det sterkt voksende og ukontrollerte behovet for mineraler og ressurser er ønsket om en omstilling som skal ta vare på klimaet. Mye av dette behovet er igjen et resultat av at det hverken er noe tilbakehold eller omtanke for forbruk. Det kan virke som alt forbruk er nødvendig og at vi stadig må hente ut mer ressurser for å dekke inn et uhemmet forbruk. Forbruket krever mer energi, og mer energi krever større forbruk og flere ressurser. Dette er begge mekanismer som forsterker hverandre i en uendelig spiral som før eller siden stopper av seg selv. Det er absolutt ikke i en slik situasjon vi ønsker at vi noensinne måtte komme, men dessverre ser det ikke ut som det er noen som overhodet stiller seg disse spørsmålene.

Når det gjelder omstillingen så satses det i tillegg helt i feil ende, der de mest ressurskrevende installasjonene også har det mest negative fotavtrykket i forhold til arealbeslag, konsekvenser for naturmangfold og miljø mm., og så klarer ikke denne teknologien engang å tilføre oss jevn eller forutsigbar energi. Europa og flere andre land har allerede innfaset altfor mye av denne teknologien at de faktisk må betale vindkraftverk i Danmark og Tyskland beløp i mangehundremillionersklassen for at de ikke må produsere når det blåser. Og allikevel er det nøyaktig denne teknologien som binder opp mest mineraler og metaller per enhet, og også i tillegg krever en stor og ressurskrevende infrastruktur for å kunne produsere. Dette er ikke bærekraftig i hverken et ressurs- eller et klimaøymed. Når noe er overflødig, så vil alle ekstra enheter være en direkte tapspost på bunnlinja for både ressursforbruk og klimautslipp. Det koster nemlig mye energi for å utvinne og fremstille alle disse materialene som heller ikke vil kunne dekket inn så lenge det er overkapasitet. Unødvendighet er sløsing.

<https://www.nmf.no/2023/01/07/miljovernforbundets-horingssvar-sorlige-nordsjo-ii-og-utsira-nord/>

Energi og mineraler – to sider av samme sak

I et skifte som skal bidra til en bedre verden er det helt essensielt at vi må redusere sløsing og unødvendig forbruk mest mulig. Dernest er det viktig å velge de beste løsningene som også har det minste fotavtrykket og lavest miljøkonsekvenser. Energi og ressursbehov henger sammen som hånd i hanske. Når behovet for det ene øker, økes samtidig også behovet for det andre. Ressurser koster energi, og energi koster ressurser. For å få en mye mer fornuftig energi- og ressurspolitikk er det viktig å få kontroll på begge. Sløsing og dårlig utnyttelse er blant de viktigste driverne i denne eskalerende spiralen der vi har mistet kontrollen over begge områder.

På energisiden må vi i tillegg til ENØK og bedre bruk og utnyttelse av energi også satse mest på de beste energikildene som kan gi oss både stabil og forutsigbar energi, og ikke minst som også har det minste fotavtrykket. Her har vi som verdensledende nasjon innen teknologi og kompetanse fra Nordsjøen en unik mulighet til å utvikle fremtidens energisystemer innen geotermisk energiproduksjon, jordvarme, fjordvarme, oppgradering til bedre utnyttelse av eksisterende vannkraftanlegg, oppgradering av sokkelen ved gassturbiner og infrastruktur., ENØK og bedre bruk av energi allerede i bruk. Dette er alle løsninger som vil bidra til et redusert ressursforbruk, og som igjen vil kunne redusere behovet for utvinning av mineraler på havbunnen som har de absolutt største miljøkonsekvensene. Enkel logikk og sunn fornuft.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

5806 BERGEN

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00

Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA

Epost: nmf@nmf.no**Region Sør / Øst**

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no**Region Nord-Norge**

Postboks 446

9255 TROMSØ

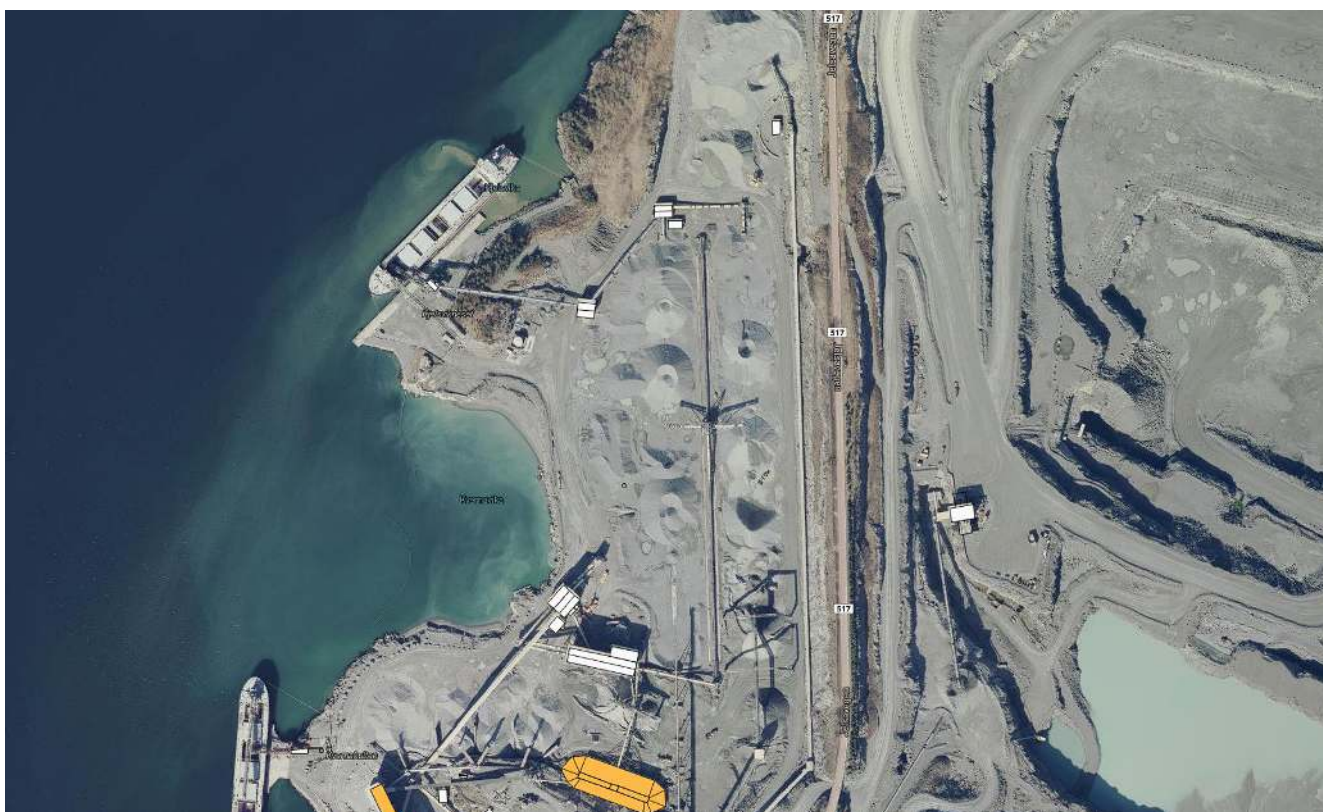
Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

Ansvarer for å ivareta vannkvalitet også i våre havområder

Vannkvaliteten har alt å si for miljøtilstand og produksjonsevne i våre marine havområder. All gruvedrift er forbundet med store problemer med spredning av flyktige finsedimenter og miljøgifter ut i vannmassene. I tillegg til at partiklene i seg selv utgjør et stort problem for alle organismer som skal filtrere vann eller puste, så inneholder alle slike finsedimenter forskjellige sammensetninger av mineraler. For gruvedrift her på landjorda klarer vi ikke engang å håndtere disse problemstillingene uten å gi store negative og vidt gripende miljøkonsekvenser. En trenger ikke engang å bevege seg utenfor riksgrensene for å finne skrekkelige eksempler for dette.

De fleste av oss husker nok Titania-saken der hele Jøssingsfjorden helt sør i Rogaland ble fylt opp med finsedimenter i er såkalt sjødeponi. Mer enn 35 år siden gruvedumpingen ble avsluttet er fremdeles ikke det opprinnelige livet vendt tilbake til fjorden. De senere årene har vi fått svært konfliktfylte saker i bl.a Repparfjorden og i Førdefjorden der gruvedrift må bruke rike og livskraftige fjorder som søppelspann. Også steinbrudd der en kun tar ut pukkk og stein har store miljøproblemer som pådyttes vannmassene i fjordsystemer.

Slik håndterer det tyske multinasjonale Heidelberg Materials konsernet, via deres selskap Norsk Stein AS, et «normalt» pukkkverk i en nasjonal laksefjord, Sandsfjorden i Suldal kommune, Rogaland. Bilde: kommunekart.com

Et illustrerende eksempel på dette er Norsk Stein AS i Suldal, Rogaland. Dette er eid av den mektige Heidelberg Materials gruppen (Tidl HeidelbergCement), verdens største konsern innen sement, pukkk og tilslagsmateriale. Selskapet er svært opptatt av miljøstandarder internasjonalt «Sustainability», «Environment and Climate», «Social Responsibility», «ESG Documents and Policies», «Governance and Compliance», m.m., **og de har også en egen miljøpris til beste miljøtiltak i sine steinbrudd; «Quarry Life Award»**. Allikevel har denne bedriften slammet ned et stort område av Sandsfjorden,

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593

Tlf: 55 30 67 00

5806 BERGEN

Faks: 55 30 67 01

Skuteviksboder 24

Bank: 9521.05.71982

Org.nr. 871 351 082 MVA

Internett: www.nmf.no

Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261

Grønland

0134 OSLO

Tlf: 55 30 67 00

Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446

9255 TROMSØ

Tlf: 913 57 125

Epost: nord@nmf.no

klassifisert som nasjonal laksefjord over en lang årrekke. Suldalslågen som er en av landets største og mest produktive lakseelver befinner seg like innenfor.

Dette bildet er fra et dykkested lokalisert et stykke innover i Sandsfjorden ifra sjødeponiet til det Heidelberg Materials eide Norsk Stein AS i Suldal, Rogaland. I alle dybder ned til ca 90 meter og dypere er hele fjordbunnen dekket med silt og finpartikler fra steinbruddet. Slik skal det ikke se ut i en nasjonal laksefjord. Her skulle det vært koraller og full av liv, men denne delen er så nedslammet at også de loddrette bergveggene er dekket med et lag av silt og finpartikler. ROV-bilde: Norges Miljøvernforbund

Gjennom en lang årrekke har dette selskapet sluppet ut finsedimenter i fjorden, og resultatet er nedslående. [Dykkeren Erling Svensen har dokumentert kraftig nedslamming over et stort område](#), og Norges Miljøvernforbund har senere bekreftet dette ned til under 90 meters dyp flere steder med ROV. Det er nedslående å se hvor dårlig miljøstandard som finnes hos et slikt konsern, og det til tross for at de på sine nettsider, og i årsmeldinger m.m legger slik vekt på at de er så flinke på miljø.

Når praksis viser det helt motsatte, er dette samtidig også et tegn på at utvinning av havbunnsmineraler ved gruvedrift på havbunnen ikke er forenelig med et miljømål som skal ivareta vannkvalitet og viktige økosystemtjenester. Når et verdensledende konsern, som attpåtil legger stor vekt på miljømål og [Environment Social Governance \(ESG\)](#) ikke har større miljøstandard i sine norske datterbedrifter enn å slamme ned store og viktige naturverdier i en nasjonal laksefjord, er det lite håp om at noen andre bedrifter eller selskaper vil opptre mer ansvarlig når virksomheten skal foregå enda lengre utenfor syne og kontroll. Klarer vi ikke å håndtere denne typen virksomhet på overflaten, klarer vi det i hvertfall ikke mange hundre, eller tusen meter under havflaten og milevis fra nærmeste kyst.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Havet er vårt viktigste matfat

Vi lever i en situasjon der det råder større usikkerhet i forhold til mat og forsyning. Norge er godt over halvparten avhengig av import for all maten vi spiser. Samtidig er dagens situasjon med konflikt og sanksjoner mot Russland også skapt en ny krise der store deler av verdens avlinger ikke lengre får sårt tiltrengt gjødsel fra Russland. Dette vil gi ringvirkninger med reduserte avlinger i en lang rekke av de landene vi har fått mye av maten vår ifra. Ringvirkninger som kan gi reduserte avlinger verden over flere år fremover i tid. Dette medfører at presset på det marine miljøet som matfat vil bli kraftig øket.

De norske havområdene er blant verdens største og mest produktive. Bilde: Sei, Atlanterhavsparken, Foto Arnfinn Nilsen/NMF

Hvor skal vi få maten vår fra, om også havet svikter? Det er nemlig nøyaktig dette vi risikerer om vi også skal åpne havområdene for gruvedrift? Vi kan spise fisk, skalldyr og muslinger, men vi kan ikke spise kobber og kobbolt. Pengene gir oss heller ikke mat om det blir knapphet i verden. Verdens befolkning blir jo ikke akkurat mindre som årene går, snarere det motsatte. Og alle er avhengige av mat.

Dersom maten vår ikke er førsteprioriteten til våre styrende myndigheter er det noe alvorlig galt med prioriteringene. Vi klarer ikke å håndtere gruvedrift på landjorda uten å skade og forurense miljøet, så hvordan skal vi så klare dette under vann, milevis utenfor nærmeste kystlinje – ute av syne og ute av kontroll?

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

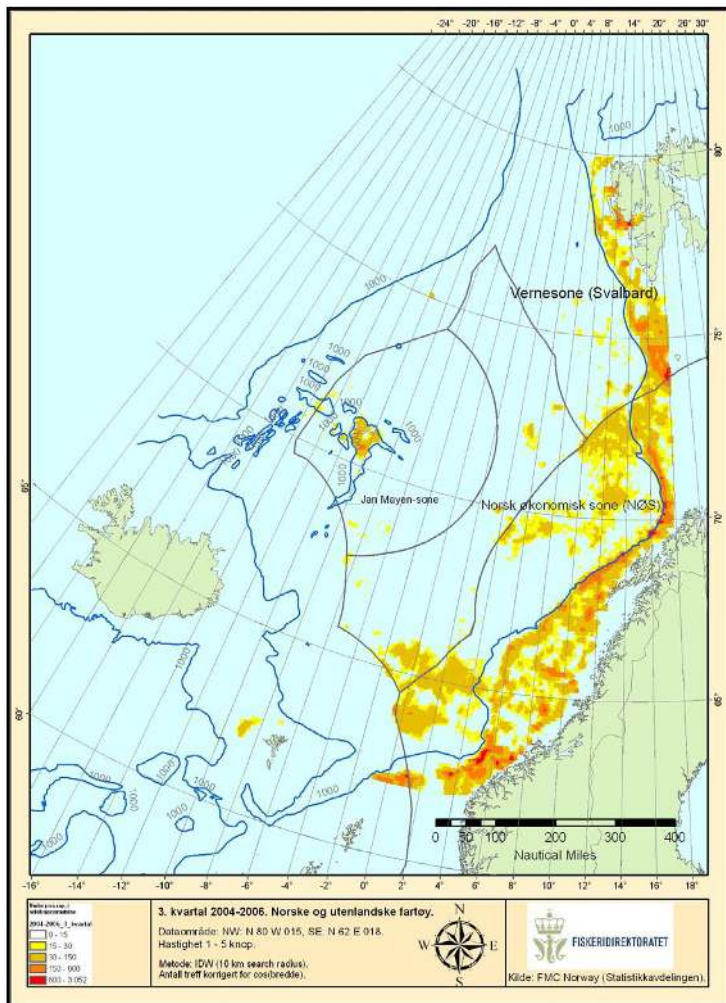
Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Figur 12 Antall posisjoner fra norske og utenlandske fiskefartøyer over 24 meter med en hastighet på mellom 1 og 5 knop, 3. kvartal 2004-2006. Norske fiskefartøyer spores i hele området, mens data fra utenlandske fiskefartøyer bare refererer seg til norsk økonomisk sone og Jan Mayen-sonen. Fiske innenfor grunnlinjen (inkludert Vestfjorden) er ikke med (Fiskeridirektoratet 2007).

Som [kartet fra KU viser](#) (ett av fire kart/årstider) så er de havområdene Norge forvalter blant de største og mest produktive i verden. Kartet er et eksempel, men vi gjør samtidig oppmerksom på at det også finnes flere kartlag som viser andre fiskerier og fiskeslag.

Det er ikke slik at det finnes «ledige» havområder. Alle områdene er viktige for hele de marine økosystemene. Norge har et særlig ansvar for å sikre fortsatt bærekraft og produksjonsevne. Tålegrensen for mange av de viktige økosystemtjenestene er allerede presset til bristepunktet. Redusert produksjonsevne i havet vil være en katastrofe. Ikke bare for oss her i Norge, men også for hele verdens samlede matforsyning. I disse tider har vi så absolutt ikke råd til å sette dette på spill for å tekkes sterke kapitalinteresser på sitt evige profittjag. Norge som opplyst og ansvarlig nasjon må ta et klart valg her.

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593
5806 BERGEN
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982
Internett: www.nmf.no

Tlf: 55 30 67 00
Faks: 55 30 67 01

Org.nr. 871 351 082 MVA
Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

Oppsummering og konklusjon

Norges Miljøvernforbund (NMF) er svært negativ til åpning av utvinning av havbunnsmineraler og ber heller Norge i stedet ta initiativ til et internasjonalt forbud.

Presset mot de siste og mest sårbare områdene for mineralutvinning er ikke en mulighet, men et signal om at vi som mennesker har mistet kontrollen og feilet i hvordan vi ivaretar våre ressurser og utnytter de vi allerede har på best mulig måte. Det er enda ikke for sent, men det kreves at vi tar en grundig gjennomgang av vårt totale forbruk på energi og ressurser. Og, ikke minst, det krever handling og bedre løsninger. Et ukontrollert forbruk, som vi har i dag vil ikke kunne fortsette i all uendelighet, og vil etter hvert måtte komme til å stoppe av seg selv når alt kollapser. Vi må for alt i verden unngå at vi setter oss i en slik situasjon, og bør heller strebe etter å finne bedre løsninger på våre eksisterende problemer, enn å lage nye med mye større konsekvenser fordi vi ikke tok jobben og grep muligheten mens vi hadde den. Havområdene våre er sårbare og skal brødfø en stadig voksende verdensbefolkning. I tillegg til problemstillinger som overfiske, forurensning etc, klarer ikke havområdene å håndtere enda en betydelig ny kilde til miljøproblemer som vil være resultatet av at vi tillater gruvedrift på havbunnen. Vi klarer ikke å gjøre dette på landjorda uten store miljø- og forurensningsproblemer, så hvordan skal vi så klare dette mange hundre, eller tusen meter under vann og mange kilometer fra nærmeste kyst? Dette vil aldri kunne bli utført på noen forsvarlig måte.

Føre-var-prinsippet må ligge absolutt og uavkortet til grunn for all håndtering av forvaltningen av havområdene og dets ressurser. Dette er også det førende prinsippet bak [FNs bærekraftsmål](#) i sin helhet, men også spesifikt [delmål 14 – Liv i havet](#). Bærekraftsmålene er ikke noe vi kan velge å overse som det passer oss, men er en signert og ratifisert arbeidsplan som forplikter verdens nasjoner, også Norge.

Norge står i en posisjon der våre valg også vil få følger for hva andre land foretar seg. «Alle» ser til Norge.

Internasjonalt moratorium mot utvinning

I stedet for å åpne for en utvinning vi absolutt ikke kjenner konsekvensene av burde Norge heller være den nasjonen som holdt igjen og viste ansvarlighet. NMF vil derfor foreslå at Norge som nasjon tar initiativet til et internasjonalt moratorium som forbyr utvinning av havbunnsmineraler innenfor en gitt tidshorison, minimum frem til 2030.

NMF sier et klart NEI til utvinning av havbunnsmineraler, og et ja til et norsk initiativ til et internasjonalt moratorium mot gruvedrift på havbunnen. De marine havområdene er altfor verdifulle til at vi kan risikere bæreevne og overlevelse. Det er nå vi har muligheten til å ta et ansvarlig valg. Føre-var-prinsippet må gjelde.

Med miljøvennlig hilsen
Norges Miljøvernforbund

Ruben Oddekalv - Leder
ruben@nmf.no

Jan-Hugo Holten – Saksbehandler
jan.hugo@nmf.no

Arnfinn Nilsen – Saksbehandler
arnfinn@nmf.no

Norges Miljøvernforbund

Hovedkontor:

Postboks 593 Tlf: 55 30 67 00
5806 BERGEN Faks: 55 30 67 01
Skuteviksboder 24
Bank: 9521.05.71982 Org.nr. 871 351 082 MVA
Internett: www.nmf.no Epost: nmf@nmf.no

Region Sør / Øst

Postboks 9261
Grønland
0134 OSLO
Tlf: 55 30 67 00
Epost: oslo@nmf.no

Region Nord-Norge

Postboks 446
9255 TROMSØ
Tlf: 913 57 125
Epost: nord@nmf.no

